

NATUURBEGRAAFPLAATS WEERTERLAND

PLAN VAN AANPAK - NATUUR

Opdrachtgever: Natuurbegraafplaats Weerterland BV
Projectnr: WEE101
Datum: 4 oktober 2023

NATUURBEGRAAFPLAATS WEERTERLAND

PLAN VAN AANPAK - NATUUR

Opdrachtgever: Natuurbegraafplaats Weeterland BV
Projectnr: WEE101
Rapportnr: WEE101-RAP-FF-PVA Natuurbegraafplaats Weeterland-Definitief 7.0
Status: Definitief
Datum: 4 oktober 2023

Opsteller:
RJA/CVDHE

Verificatie:
PGE

Validatie:
PGE

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2019 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	7
1.1	Aanleiding.....	7
1.2	Doelstelling van dit plan van aanpak.....	8
2	BELEID	9
2.1	Locatie.....	9
2.2	Bestemmingsplan.....	10
2.3	Beleid begraafplaatsen.....	10
2.3.1	Begraafplaatsen.....	10
2.3.2	Padenstructuur.....	12
2.3.3	Ontvangstruimte.....	12
2.3.4	Grafbezoek.....	12
2.3.5	Verlichting.....	12
2.3.6	Verkaveling.....	13
2.3.7	Fasering begraafbeleid.....	13
2.4	Natuur – gebiedsbescherming.....	13
2.4.1	Natura 2000-gebieden.....	13
2.4.2	Provinciale gebiedsbescherming (Natuurnetwerk Nederland).....	14
2.4.3	Beschermde houtopstanden.....	16
2.5	Natuur – soortenbescherming.....	16
2.5.1	Broedvogels – rekening houden met broedseizoen + beheerplan.....	16
2.5.2	Jaarrond beschermde nesten – uitwerken maatregelen in beheerplan en monitoring.....	17
2.5.3	Vleermuizen – uitwerken maatregelen in beheerplan en monitoring.....	17
2.5.4	Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën – rekening houden met zorgplicht + beheerplan.....	17
2.5.5	Eekhoorn – werkzaamheden buiten kwetsbare periode + beheerplan.....	18
2.5.6	Das – uitwerken maatregelen in beheerplan en monitoring.....	18
2.5.7	Levendbarende hagedis - monitoring.....	18
2.5.8	Aanbeveling bosmier – opnemen in beheerplan en monitoringsplan.....	19
2.5.9	Vervolgstappen soortenbescherming – beheerplan en monitoring.....	19
2.5.10	Natuurbeheerplan en ecologisch werkprotocol.....	19
2.6	Bodem en water.....	19
2.6.1	Bodemonderzoek.....	20
2.6.2	Omgang met hemelwater.....	20
2.7	Landschap.....	20
2.8	Verkeer.....	21
2.9	Duurzaamheid.....	22
2.10	Samenvatting.....	23
3	ONTWERP	25
3.1	Natuurontwikkeling.....	25
3.1.1	Hoofdlijn natuurontwikkeling.....	25
3.1.2	Doelstelling natuurontwikkeling en inrichting.....	25
3.1.3	Doelstelling beheersmaatregelen.....	26
3.2	Ontwerp Natuurbegraafplaats Weerterland.....	27
3.2.1	Ontwerp Natuurbegraafplaats Weerterland.....	27
3.2.2	Ontwerponderbouwing.....	27
3.3	Beheer.....	29
4	CIJFERS EN COMPENSATIE	31
4.1	Invloed op Goudgroene Natuurzone.....	31

5	BEHEERPLAN EN MONITORINGSPLAN NATUURBEGRAAFPLAATS.....	33
6	STICHTING BEHEER NATUURBEGRAAFPLAATS WEERTERLAND.....	35
7	LITERATUUR.....	37

TABELLEN

Tabel 1	Vereisten vanuit natuurontwikkeling en beleid voor het ontwerp van de natuurbegraafplaats.....	23
---------	--	----

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1	Begrenzing van de beoogde natuurbegraafplaats aan de Herenvennenweg te Weert (bron luchtfoto: PDOK).....	8
Afbeelding 2	Impressie van het bosgebied.....	9
Afbeelding 3	Impressie van het aan de westzijde gelegen weiland.....	10
Afbeelding 4	Wijze van uitgraven van het graf.....	11
Afbeelding 5	Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het in de omgeving gelegen Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (bron: Alterra).....	14
Afbeelding 6	Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de provinciaal beschermde gebieden in Limburg (bron: Natuurbeheerplan Limburg)....	15
Afbeelding 7	Uitsnede kwaliteitskaart Gemeentelijk kwaliteitsmenu met ligging plangebied in rood.....	21
Afbeelding 8	Entree en parkeren (bron luchtfoto: ESRI).....	22
Afbeelding 9	Ontwikkelvoorstel Natuurbegraafplaats Weerterland.....	27
Afbeelding 10	Detail graflocaties in bestaand bos.....	29
Afbeelding 11	Impressie van het versterken van de bosrandzone met beoogd plantassortiment.....	30

1 INLEIDING

De realisatie van een natuurbegraafplaats is onlosmakelijk, zoals de naam al schetst, verbonden met natuuraspecten ter plaatse en de ontwikkeling van deze natuur. Om deze reden is specifiek voor dit aspect een afzonderlijk plan van aanpak opgesteld om de relatie tot de natuur en de beoogde ontwikkeling te beschrijven.

1.1 Aanleiding

De laatste jaren neemt de vraag naar begraven in de natuur toe. Op diverse locaties in Nederland zijn natuurbegraafplaatsen tot stand gekomen. Op enige afstand van Weert liggen natuurbegraafplaatsen bij Heeze, Sint Odiliënberg en Venlo.

In Weert overlijden circa 500 personen per jaar (www.allecijfers.nl). In de directe omgeving van Weert (aangrenzende dorpen) overlijdt gemiddeld hetzelfde aantal personen. In totaal voor Weert en de directe omgeving ligt het sterftecijfer daarmee op circa 1.000 personen per jaar. Uit cijfers van de brancheorganisatie Brana (www.brana.nu) komt naar voren dat van deze 1.000 overledenen circa 37% kiest voor een teraardebestelling (begroving). Van dit percentage gaat Brana ervan uit dat 10 % kiest voor begraven in de natuur. Voor Natuurbegraafplaats Weeterland komt dit dus neer op 37 begrafenissen per jaar. Daarnaast blijkt bij andere natuurbegraafplaatsen dat ook mensen van grotere afstand komen. Een natuurbegraafplaats aan de Herenvennenweg ligt ook dicht bij de gemeenten Bocholt, Hamont-Achel, Pelt en Bree in België. Ook vanuit deze gemeenten kunnen bewoners begraven worden op de natuurbegraafplaats aan de Herenvennenweg. Rekening houdend met vergrijzing en de interesse van buiten de regio, is een prognose van 50 natuurbegravenissen per jaar als uitgangspunt gehanteerd.

Recent is door de gemeente Nederweert een bestemmingsplan vastgesteld ten behoeve van een natuurcrematorium aan de rand van het Weeterbos. Dit betreft een crematorium in de natuur met strooivelden, gedenkbomen en beperkte ruimte voor natuurbegraven van circa 2 ha. In hoofdzaak spreekt dit plan een andere doelgroep aan, waardoor geen sprake is van directe concurrentie. Wanneer door deze ontwikkeling toch de vraag naar grafrechten zou afnemen, betekent dit dat er minder begrafenissen per jaar plaatsvinden. Het gevolg hiervan is dat de natuurbegraafplaats een langere looptijd heeft.

Het gebied van 11,73 ha groot aan de Herenvennenweg, zie afbeelding 1, wordt gezien als een geschikte locatie als natuurbegraafplaats. Het (te versterken) landschap is hierbij leidend voor de inrichting van de natuurbegraafplaats. In combinatie met het versterken van lokale natuurwaarden komt een sfeervolle, intieme natuurbegraafplaats tot stand, overeenkomstig met de criteria van de brancheorganisatie (Brana). Deze brancheorganisatie verplicht haar leden onder andere om het natuurbeleid en -beheer op basis van een gecertificeerd natuurbeheerplan uit te voeren, dat gericht is op het in stand houden en verbeteren van de kwaliteit van natuur, bos en bodem en van de biodiversiteit.

Voorheen (anno najaar 2018) werd het bosgebied oneigenlijk gebruikt door derden: illegale bewoning met veel vervuiling. Door de aanleg van de natuurbegraafplaats met toezicht en vakkundig beheer wordt dit oneigenlijke gebruik in de toekomst voorkomen.

Afbeelding 1 Begrenzing van de beoogde natuurbegraafplaats aan de Herenvennenweg te Weert (bron luchtfoto: PDOK).

1.2 Doelstelling van dit plan van aanpak

Gezien het gezamenlijk doel van het planvoornemen om een natuurbegraafplaats te ontwikkelen en hierbij ook de aanwezige natuur te ontwikkelen, is een plan van aanpak opgesteld specifiek voor het aspect natuur. Het doel van dit plan van aanpak is om inzicht te verschaffen in twee belangrijke onderdelen van de ontwikkeling.

Allereerst worden in dit plan van aanpak kaders gesteld voor de diverse aspecten die niet los van natuurontwikkeling gezien kunnen worden, zoals de bodemgesteldheid en het grondwaterregime. Deze aspecten vormen tevens de kaders voor het toekomstig ontwerp van de natuurbegraafplaats.

Naast een beschrijving van deze aspecten, heeft dit plan van aanpak ook als doel om in te gaan op de daadwerkelijke inrichting van de natuurbegraafplaats en de beoogde natuurontwikkeling die hiermee gepaard gaat. De volgende hoofdstukken zijn ook op deze volgorde ingedeeld.

2 BELEID

In dit hoofdstuk komen diverse aspecten aan bod die in meer of mindere mate gerelateerd zijn aan de mogelijk te behalen natuurontwikkeling en het toekomstig ontwerp van de natuurbegraafplaats. Per onderstaand aspect wordt beschreven of en welke kaders gelden vanuit bestaande wet- en regelgeving of vanuit de minimale vereisten voor de natuurbegraafplaats. De volgende aspecten komen in dit hoofdstuk aan bod:

- Beschrijving locatie
- Huidige bestemming
- Beleid begraafplaatsen
- Natuur (gebiedsbescherming en soortbescherming)
- Bodem en water
- Landschap
- Verkeer
- Duurzaamheid

Voor diverse aspecten vindt vervolgens een concrete uitwerking plaats in hoofdstuk 3 Inrichtingsplan.

2.1 Locatie

Allereerst wordt de locatie van de natuurbegraafplaats nader toegelicht. Het plangebied, zoals begrensd in afbeelding 1, betreft een bosgebied, gelegen tussen de Herenvennenweg en de Heihuisweg ten zuidwesten van Weert. Het bosgebied bevat een variatie aan naald- en loofbomen, zie afbeelding 2. Hiernaast is een open deel aan de westzijde van het plangebied in gebruik als (bemest) akkerland/weiland (afbeelding 3). Binnen het plangebied zijn verder restanten van oude bebouwing aangetroffen. Dit betreft een half vergane houten hutje, de fundering van een ander voormalig gebouw en een oude waterput.

Aan de zuidzijde van het plangebied (buiten de begrenzing) zijn enkele woonerven aanwezig. Ten noorden van het plangebied strekt het bosgebied zich verder uit, met daarin tevens een verlaten vakantiepark. De overige omgeving van het plangebied bestaat uit halfopen agrarisch gebied.

Afbeelding 2 Impressie van het bosgebied.

Abbeelding 3 Impressie van het aan de westzijde gelegen weiland.

2.2 Bestemmingsplan

Voor het plangebied gelden de volgende bestemmingsplannen:

- Bestemmingsplan 'Buitengebied 2011, 1e herziening', vastgesteld op 27 mei 2015
- Bestemmingsplan 'Buitengebied 2011', vastgesteld op 26 juni 2013

Het bestemmingsplan 'Buitengebied 2011, 1e herziening' heeft verder geen betrekking op het bosgebied.

In het bestemmingsplan 'Buitengebied 2011' gelden ter plaatse van het bosgebied de bestemming 'Bos' en dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie - Middelhoog' en 'Ecologie'. Ook is de aanduiding 'Reconstructiewetzone - extensiveringsgebied' opgenomen.

Het voorgenomen initiatief past niet binnen de ter plaatse geldende bestemming. Qua functie past het natuurbegraven hier niet binnen en ook qua bebouwingsmogelijkheden past het initiatief niet binnen de bestemming 'Bos'. Wat betreft de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' hoeft geen onderzoek te worden uitgevoerd voor een bouwwerk met een verstoringsoppervlakte kleiner dan 2.500 m², ongeacht de diepte. Op de voor 'Waarde - Ecologie' aangewezen gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd. De onderliggende bestemming 'Bos' staat dit ook niet toe. De gebiedsaanduiding met betrekking tot de reconstructiewetzone is voor voorliggend initiatief niet relevant.

Gezien de ter plaatse geldende bestemmingen dient een herziening van het bestemmingsplan buitengebied plaats te vinden. Sprake is van een verstoringsoppervlakte van meer dan 2.500m², waardoor archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

2.3 Beleid begraafplaatsen

Ten behoeve van de economische haalbaarheid en langdurige capaciteit van de begraafplaats zijn 290 graven per ha. noodzakelijk. Vergeleken met andere natuurbegraafplaatsen in Nederland is dit een gemiddelde grafdichtheid (Haas *et al.*, 2013; Alterra-rapport 2470). In hoofdstuk 3 wordt verder ingegaan op de begraafcapaciteit en inrichting van de begraafplaats. Het initiatief voorziet niet in de mogelijkheid tot het uitstrooien van as of het plaatsen van urnen in een urnenwand. Er wordt wel de mogelijkheid geboden om urnen ecologisch verantwoord te begraven. Graven en urnen worden niet geruimd.

2.3.1 Begraafplaatsen

Het totale terrein is 11,73 ha. groot. Dit leidt op termijn tot een totaal aantal graven van $11,73 \times 250 = 2.933$ graven. Op basis van de in de aanleiding gestelde verwachting van 50 graven per jaar, betekent dit dat de begraafplaats de komende 50- 60 jaar wordt gebruikt. In deze doorlooptijd wordt binnen deze ruimte geboden voor het begraven van urnen binnen het gebied. Het uitgangspunt van 50 begrafenissen per jaar is niet te borgen, omdat grafplaatsen op voorhand gekocht worden en niet te plannen valt wanneer deze in gebruik

genomen worden. In de praktijk zal blijken dat het aantal begrafenissen sommige jaren hoger dan 50 ligt en andere jaren lager.

Een graf heeft een omvang van 2 x 1 meter. Deze afmeting wordt geborgd door bij het graven te werken met schotten, zie afbeelding 4. Voor de urnen wordt een grootte van 0,5 m² gehanteerd (4 urnen staat gelijk aan 1 graf). Wat betreft de diepte wordt aangesloten bij het rapport *Terug naar de natuur* (Molenaar *et al*, 2009; *Altterra-rapport 1789*), waarin wordt beschreven een minimale diepte van 1,75 meter te hanteren. Ten aanzien van de exacte locatie van het graf wordt binnen 'blokken' van circa 24 m² en voor urnen binnen 'blokken' van circa 12 m² gezocht naar de meest geschikte locatie voor een graf (minste verstoring van de natuur), zie hiervoor ook hoofdstuk 3. In hoofdstuk 3 wordt tevens verder ingegaan op de compensatie van te verstoren bosgebied.

Afbeelding 4 Wijze van uitgraven van het graf.

Hiernaast wordt ook het advies voor de wijze van delven en dichten van graven uit het rapport *Terug naar de natuur* overgenomen. Dit houdt in dat de vrijgekomen grond tijdelijk op een zeil wordt opgeslagen en hierbij de bovenste laag en schone ondergrond gescheiden wordt. Bij het dichten van het graf wordt eerst de eventueel aanwezige humeuze bovengrond gebruikt, vervolgens het schone materiaal en tot slot afgedekt met de afgegraven gras/kruidentzode of strooisellaag. Deze werkwijze wordt tevens beschreven in het beheerplan en werkprotocol voor *Natuurbegraafplaats Weeterland*. Om te voorkomen dat de opslag van tijdelijk vrijgekomen grond tot een negatief effect leidt op aanwezige vegetatie, wordt per graf zorgvuldig gezocht naar de minst kwetsbare locatie om het grondmateriaal tijdelijk op te slaan.

Bij het kiezen van een graf worden eventuele kwetsbare delen van het bosgebied ontzien. Een en ander is nader uitgewerkt in het ecologisch werkprotocol dat ten behoeve van het planvoornemen is opgesteld. Wanneer blijkt dat een bepaald deel van het bosgebied voor een bepaalde tijd niet geschikt is voor een begrafenis, wordt dit deel voor een periode geblokkeerd voor werkzaamheden. Op deze manier wordt beoogd om de impact op de bosbiotoop zo klein mogelijk te houden.

Als markering voor een bepaalde begraafplek is enkel een gedenkteken van natuurlijke materialen dat door de natuur kan worden opgenomen toegestaan. Zo kan de naam van een overledene in een (onbehandelde) boomschijf gefreesd worden zodat nabestaanden het graf kunnen vinden. De boomschijf is afkomstig uit het bos ter plaatse en worden ter beschikking gesteld. Het graf kan naderhand gelokaliseerd worden met behulp van GPS-techniek. De graflocaties hebben daarmee geen formele gedenkstenen. Persoonlijke materialen en toevoegingen zijn alleen toegestaan als deze door de natuur afbreekbaar zijn. De beheerder van het terrein bewaakt dit.

Besluit op de lijkbezorging

Het besluit op de lijkbezorging regelt onder meer de wijze van begraven en de inrichting van het graf. Zo regelt dit besluit dat bij het begraven geen gebruik mag worden gemaakt van kunststof of metalen omhulsels. Dit sluit aan bij het concept van natuurbegraven, waarbij alleen gebruik gemaakt mag worden van materialen die gemakkelijk afbreken en vergaan in de bodem. Reeds bij het samenstellen van medicijnen wordt rekening gehouden met het voorkomen van belasting van het milieu in relatie tot begrafenissen (bron: Molenaar *et al.*, 2009; Alterra-rapport 1789 & onderzoek RIVM i.o.v. VROM Inspectie 1997).

Er zijn diverse uitgangspunten waar rekening mee gehouden dient te worden bij de inrichting van een graf. Zo wordt aangegeven dat er minimaal 65 centimeter grond bovenop de kist of het omhulsel moet worden aangebracht. In het geval van de natuurbegraafplaats wordt er op minimaal 1,75 meter begraven. De afstand tussen kisten bedraagt minimaal 30 centimeter. Daarnaast zal de kist of het omhulsel zich 30 centimeter boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand moeten begeven. In het besluit wordt tevens aangegeven dat de afstand van een graf tot aan de erfafscheiding ten minste één meter dient te bedragen. Ook hier is bij de inrichting van de begraafplaats rekening mee gehouden en aan al deze voorwaarden wordt voldaan. Geconstateerd is dat de GHG maximaal 2 m bedraagt beneden maaiveld.

2.3.2 Padenstructuur

Binnen het bosgebied wordt een padenstructuur vrijgemaakt, die gebruikt worden om zo gasten naar de graven te leiden. Deze padenstructuur is echter zo gekozen, dat hiervoor geen bomen gekapt hoeven te worden. Door het pad te laten laveren tussen de aanwezige bomen, wordt onnodige bomenkap voorkomen. Het blijft wel noodzakelijk wat lagere vegetatie, waarvan met name Amerikaanse vogelkers, te verwijderen. De padenstructuur is zodanig, dat bezoekers rond lopen en niet dat ze tegen de buitengrenzen van de begraafplaats aan lopen. De paden zijn onverhard (zandpaden; ook niet met halfverharding) uitgevoerd, met een breedte van circa 2 meter.

Rondom het terrein wordt geen hekwerk geplaatst en aanwezig hekwerk wordt verwijderd. De randen van het bosgebied worden voorzien van dichtere beplanting, zodat passanten minder gemakkelijk de natuurbegraafplaats op kunnen en er sprake is van een sfeervolle omgeving. Diersoorten zijn hierbij vrij om het gebied te betreden. In hoofdstuk 3 is verder ingegaan op de inrichting van de natuurbegraafplaats.

2.3.3 Ontvangstruimte

Ter hoogte van de entree van de natuurbegraafplaats is op het huidige weiland een ontvangstruimte voorzien, waar plechtigheden voorafgaand aan de daadwerkelijke begrafenis kunnen plaatsvinden. Deze ontvangstruimte wordt landschappelijk ingepast, passend bij de natuurbegraafplaats. Het ontvangstgebouw wordt circulair gebouwd zodat de bouwmaterialen biologisch afbreekbaar/demontabel zijn. Bovendien is sprake van een tijdelijk gebouw, dat nadat de natuurbegraafplaats zijn capaciteit heeft bereikt, wordt afgebroken zodat het terrein teruggegeven kan worden aan de natuur.

2.3.4 Grafbezoek

Gezien de bodemgesteldheid van het plangebied (zandbodem) en de zeer geringe ondergroei is het tijdelijke versturende effect van een plechtigheid bij 50 begrafenissen per jaar zeer gering (Molenaar *et al.*, 2009; Alterra-rapport 1789). Verplaatsingen van bezoekers binnen de natuurbegraafplaats vinden plaats over de paden. Invaliden worden met een elektrische golfkar vervoerd over de paden. Deze paden worden vrijgehouden, waarmee sprake is van een permanent effect ter plaatse. In hoofdstuk 3 wordt er verder ingegaan op de inrichting en het gebruik van paden en de invloed hiervan op de aanwezige natuurwaarden.

2.3.5 Verlichting

Op de begraafplaats wordt geen verlichting aangebracht, zodat de natuur ter plaatse en in de directe omgeving niet wordt verstoord. Rondom en direct aan het ontvangstgebouw is beperkt vleermuisvriendelijke verlichting aanwezig welke slechts incidenteel gevoerd wordt. Dit houdt in bij nachtelijke (nood)aanwezigheid voor de veiligheid en eventueel tijdens slecht weer, maar in principe is geen verlichting nodig omdat alle plechtigheden overdag plaatsvinden.

2.3.6 Verkaveling

In hoofdstuk 3 is een verkaveling uitgewerkt om zo beter inzicht te krijgen in de daadwerkelijke inrichting van het bosgebied. Bij het ontwikkelen van deze verkaveling is het landschap (bos) ter plaatse leidend om uiteindelijk te komen tot een sfeervolle, intieme begraafplaats.

2.3.7 Fasering begraafbeleid

De natuurbegraafplaats wordt in fasen aangelegd, dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 3.

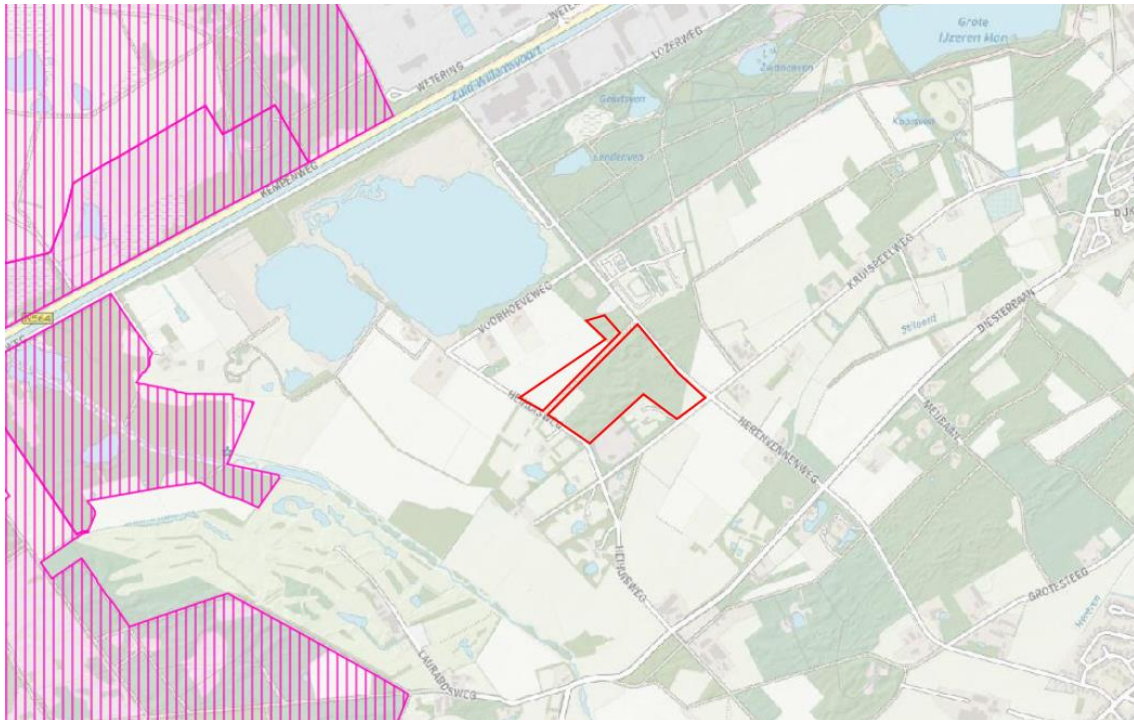
2.4 Natuur – gebiedsbescherming

Uit het reeds uitgevoerde verkennend flora- en faunaonderzoek, wat in 2022 is geactualiseerd (Kragten, 2022) blijken de volgende conclusies ten aanzien van gebiedsbescherming.

2.4.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied bevindt zich op circa 860 meter afstand ten oosten van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (afbeelding 5). Directe effecten als gevolg van oppervlakteaantasting zijn niet aan de orde. Ook valt niet te verwachten dat indirecte effecten als geluid- of lichtverstoring of verstoring van waterstanden optreden op deze afstand. Uit onderzoek van Alterra (Molenaar *et al.*, 2009; Alterra-rapport 1789) blijkt tevens dat milieubelastende effecten (anders dan directe oppervlakteaantasting) als gevolg van het begraven van stoffelijke resten verwaarloosbaar zijn. Vermesting van de bodem als gevolg van het begraven van stoffelijke resten wordt hierbij tegengegaan door voldoende diep te graven en buiten de wortelpakketten van omliggende 'grotere' bomen. Beschadiging van wortelstelsels van grotere bomen kan worden vermeden door de grafplekken op zo'n 3 meter afstand tot de boomstam te graven. Als maat voor 'grotere' bomen kan arbitrair worden uitgegaan van een stamdiameter groter of gelijk aan 30 cm op borsthoogte en dan bovendien de qua natuur meest waardevolle en/of kwetsbare plekken te mijden (Molenaar *et al.*, 2009; Alterra-rapport 1789).

De realisatie van een natuurbegraafplaats leidt echter wel tot nieuwe verkeersstromen richting het plangebied. Een toename aan verkeer heeft mogelijk een toename aan stikstofdepositie binnen het Natura 2000-gebied tot gevolg. Hiertoe heeft er een stikstofdepositieonderzoek plaatsgevonden (Kragten, 2019). Uit dit onderzoek is gebleken dat de realisatie en in gebruikname van de natuurbegraafplaats niet leidt tot een toename aan stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn derhalve uitgesloten. Omdat er geen contact is met grondwater zijn waterkundige effecten op N2000 eveneens uitgesloten.

Afbeelding 5 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het in de omgeving gelegen Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (bron: Alterra).

2.4.2 Provinciale gebiedsbescherming (Natuurnetwerk Nederland)

In het natuurbeheerplan van de provincie Limburg geeft de goudgroene natuurzone invulling aan het Natuurnetwerk Nederland. Hiernaast hanteert de provincie de zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone ter ondersteuning van de goudgroene natuurzone (zie ook onderstaand kader). Het volledige bosgebied binnen het plangebied behoort tot de goudgroene natuurzone. Het grasland is aangeduid als bronsgroene landschapszone, zie afbeelding 6.

Afbeelding 6 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de provinciaal beschermde gebieden in Limburg (bron: Natuurbeheerplan Limburg).

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroeene natuurzone

De zilvergroeene natuurzone betreft veelal overgangszones rondom de goudgroene natuurzone tussen deze natuurgebieden en overig gebied. Binnen de zilvergroeene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroeene natuurzone maakt geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroeene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroeene landschapszone

De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is erop gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor, zoals infrastructuur, woningen, toeristische voorzieningen e.d.

Ter plaatse van het plangebied is de goudgroene natuurzone volledig aangeduid als het natuurbeheertype 'N16.03 Droog bos met productie'. Het bos is hiernaast tevens door de provincie Limburg aangeduid als 'Naaldbos zonder bijzondere natuurwaarden' (Atlas Limburg). In dit beheertype is de mate van verstoring als gevolg van natuurbegraven het kleinst en zijn kansen voor natuurontwikkeling van het gebied het grootst (Molenaar *et al.*, 2009; Alterra-rapport 1789). Ook heeft de Bosgroep Zuid Nederland, de voormalig beherende partij, in een memo (Truijten, 2018) aangegeven een positief effect op het plangebied te zien als gevolg van de omvorming naar een gevarieerd inheems natuurbos.

In hoofdstuk 3 wordt verder ingegaan op de beoogde natuurontwikkeling binnen de natuurbegraafplaats. In dit hoofdstuk wordt tevens verder ingegaan op een eventuele oppervlakteaantasting van het natuurgebied.

Met betrekking tot de bronsgroene landschapszone zijn ter plaatse geen nadere doelen gesteld, anders dan in voorgaand kader beschreven. Mits de toekomstige ontwikkeling landschappelijk wordt ingepast, is er binnen de bronsgroene landschapszone geen sprake van negatieve effecten.

2.4.3 Beschermd houtopstanden

Het plangebied is gelegen buiten de bebouwde kom van Weert. De bescherming van houtopstanden binnen de Wet natuurbescherming geldt voor bossen groter dan 10 are (1.000 m²) en bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen. Het bosgebied valt ruim binnen deze vereisten, waardoor de bescherming van houtopstanden door de Wet natuurbescherming op het plangebied van toepassing is.

Naast de bescherming van houtopstanden door de Wet natuurbescherming is het tevens mogelijk dat een vergunning bij de gemeente Weert vereist is voor het eventueel kappen van bomen. Of wel of geen vergunning noodzakelijk is voor de kap van bomen binnen het plangebied, wordt bepaald door de gemeente Weert.

Voor de realisatie van de natuurbegraafplaats worden geen bomen gekapt waardoor een melding in het kader van de Wet natuurbescherming of een melding bij de gemeente Weert niet aan de orde is.

2.5 Natuur – soortenbescherming

Uit het reeds uitgevoerde verkennend flora- en faunaonderzoek (Kragten, 2018) blijken de volgende conclusies ten aanzien van soortenbescherming.

2.5.1 Broedvogels – rekening houden met broedseizoen + beheerplan

De werkzaamheden binnen het plangebied leidt mogelijk tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.), het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.). Doordat de staat van instandhouding van de te verwachten vogels binnen het plangebied gunstig is, als gevolg van een grote hoeveelheid geschikt leefgebied in de omgeving, leidt het verstoren van vogels niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield worden bij werkzaamheden in het bos, zoals het eventuele kappen van bomen en struweel binnen het plangebied. Er dient derhalve gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Indien niet mogelijk is om te kappen buiten het broedseizoen, kan middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn in de te kappen bomen en het struweel. Indien nesten afwezig zijn, kunnen de bomen vrijgegeven worden voor de kapwerkzaamheden.

Concreet houdt dit voor de natuurbegraafplaats in dat voor alle werkzaamheden beoordeeld dient te worden in hoeverre de activiteit leidt tot het verstoren of vernielen van aanwezige nesten. Het kan naar verwachting niet

voorkomen worden dat graafwerkzaamheden tijdens het broedseizoen plaats zullen vinden. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom altijd onder ecologische begeleiding uitgevoerd moeten worden om een negatief effect op broedvogels te voorkomen. Dit kan ook inhouden dat er voor gekozen moet worden om op een andere locatie te werken/graven. Het wordt verwacht dat middels een aangepaste werkwijze negatieve effecten voorkomen kunnen worden. In een beheerplan en werkprotocol voor het gebied dient uitgewerkt te worden in welke gevallen een broedvogelcontrole noodzakelijk is en hoe er met eventueel aanwezige nesten omgegaan dient te worden, zie ook paragraaf 6.2.

2.5.2 Jaarrond beschermde nesten – uitwerken maatregelen in beheerplan en monitoring

Ook voor vogels met een jaarrond beschermd nest geldt dat het niet toegestaan is het nest of de functionaliteit daarvan te verstoren of vernielen. Voor deze nestplaatsen geldt dat deze jaarrond beschermd zijn en dus niet enkel tijdens het broedseizoen.

Ook voor deze groep houdt derhalve in dat voor alle werkzaamheden beoordeeld dient te worden in hoeverre de activiteit leidt tot het verstoren of vernielen van eventueel aanwezige nesten. Het kan naar verwachting niet voorkomen worden dat graafwerkzaamheden tijdens het broedseizoen plaats zullen vinden. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom altijd onder ecologische begeleiding uitgevoerd moeten worden om een negatief effect op broedvogels te voorkomen. Dit kan ook inhouden dat er voor gekozen moet worden om op een andere locatie te werken/graven. Het wordt verwacht dat middels een aangepaste werkwijze negatieve effecten voorkomen kunnen worden. In een beheerplan voor het gebied dient uitgewerkt te worden in welke gevallen een broedvogelcontrole noodzakelijk is en hoe er met eventueel aanwezige nesten omgegaan dient te worden, zie ook paragraaf 6.2. Om zicht te houden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten wordt op structurele basis het gebied gemonitord (zie ook par. 6.2).

2.5.3 Vleermuizen – uitwerken maatregelen in beheerplan en monitoring

Het eventuele kappen van bomen, ten behoeve van het beheer en onderhoud van de natuurbegraafplaats en de instandhouding van de natuurdoelkwaliteiten en niet ten behoeve van de aanlegfase, leidt mogelijk tot een negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen. Deze kunnen zich bevinden in oude boomholtes of achter loszittend schors. Zodra sprake is van bomenkap of snoeiwerkzaamheden aan bomen, dient beoordeeld te worden in hoeverre de boom kan functioneren als verblijfplaats. Indien dit het geval is leiden snoei of kapwerkzaamheden tot het vernielen of verstoren van vleermuisverblijfplaatsen en dient de boom en eventuele van belang zijnde omringende vegetatie behouden te blijven om een negatief effect te voorkomen. Het wordt verwacht dat middels een aangepaste werkwijze negatieve effecten voorkomen kunnen worden. In een beheerplan en werkprotocol voor het gebied dient uitgewerkt te worden in welke gevallen een nadere controle noodzakelijk is en hoe er met eventueel aanwezige verblijfplaatsen omgegaan dient te worden, zie ook paragraaf 6.2. Om zicht te houden op de aanwezigheid van bomen met holten en/of loszittend schors wordt op structurele basis het gebied gemonitord (zie ook par. 6.2).

2.5.4 Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën – rekening houden met zorgplicht + beheerplan

Het plangebied is in potentie geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten en als landhabitat voor zwervende, algemeen voorkomende amfibieën. De omgeving van het plangebied biedt ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Bovendien wordt de toekomstige inrichting weer geschikt als leefgebied en landhabitat voor deze soorten. Permanente negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten en amfibieën worden mogelijk gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden mogelijk vernield (Wnb artikel 3.10.1).

De mogelijk voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten zijn in de provinciale verordening van de provincie Limburg vrijgesteld van ontheffing voor het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van de soort verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het

aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden. Het werken conform de zorgplicht dient tevens opgenomen te worden in het op te stellen beheerplan en het werkprotocol.

2.5.5 Eekhoorn – werkzaamheden buiten kwetsbare periode + beheerplan

De bomen binnen en in de omgeving van het plangebied bieden geschikt leefgebied voor de in de omgeving voorkomende eekhoorn. Ter realisatie van de natuurbegraafplaats worden geen bomen gekapt, waardoor het bosrijke karakter blijft behouden. Er is derhalve geen sprake van permanente negatieve effecten op de eekhoorn. Wel is het mogelijk dat de eekhoorn zich in de periode tussen het verkennend onderzoek en de uitvoering van de werkzaamheden nestelt in een boom binnen het plangebied. In dat geval kunnen in de kwetsbare voorplantingsperiode van de eekhoorn vaste verblijfplaatsen verstoord worden.

Buiten de kwetsbare perioden voor de eekhoorn, is deze soort in de provinciale verordening van de provincie Limburg, vrijgesteld van ontheffing voor het vernielen of verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen. De vrijstellingsperiode loopt van maart tot en met april en van juli tot en met november. Het doden van individuen van deze soorten blijft ook in deze periode verboden, maar het verjagen of vangen, met het oog op het verplaatsen van de soort, is daarentegen wel vrijgesteld van ontheffing. Het is slechts toegestaan om dieren te vangen wanneer het niet redelijkerwijs mogelijk is om de dieren te verdrijven. Door middel van zorgvuldig handelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden.

Indien het niet mogelijk blijkt om de werkzaamheden in de aangegeven perioden uit te voeren, dient middels een schouw bekeken te worden of eekhoornnesten afwezig zijn binnen het plangebied.

Concreet houdt dit voor de natuurbegraafplaats in dat voor alle werkzaamheden beoordeeld dient te worden in hoeverre de activiteit leidt tot het verstoren van aanwezige nesten. Het kan naar verwachting niet voorkomen worden dat graafwerkzaamheden tijdens de kwetsbare voortplantingsperiode van de eekhoorn plaats zullen vinden. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom altijd onder ecologische begeleiding uitgevoerd moeten worden om een negatief effect op eekhoorns te voorkomen. Dit kan ook inhouden dat er voor gekozen moet worden om op een andere locatie te werken/graven. Het wordt verwacht dat middels een aangepaste werkwijze negatieve effecten voorkomen kunnen worden. In een beheerplan voor het gebied dient uitgewerkt te worden in welke gevallen een nadere controle noodzakelijk is en hoe er met eventueel aanwezige nesten omgegaan dient te worden, zie ook paragraaf 6.2.

2.5.6 Das – uitwerken maatregelen in beheerplan en monitoring

De das maakt gebruik van het gebied als foerageergebied en tevens mogelijk als (toekomstige) verblijfplaats. Gezien het behoud van het huidige biotoop, zijn negatieve effecten op het leefgebied van de das niet te verwachten. Wel dient zorgvuldig omgegaan te worden met de aanwezigheid van de das en dient voorkomen te worden dat (toekomstige) verblijfplaatsen vernield of verstoord worden.

Concreet houdt dit voor de natuurbegraafplaats in dat voor alle werkzaamheden beoordeeld dient te worden in hoeverre de activiteit leidt tot het verstoren of vernielen van verblijfplaatsen van de das en significante aantasting van het foerageerbiotoop. Dit kan inhouden dat er voor gekozen moet worden om op een andere locatie te werken/graven. Het wordt verwacht dat middels een aangepaste werkwijze negatieve effecten voorkomen kunnen worden op de das en zijn leefgebied. In een beheerplan voor het gebied dient uitgewerkt te worden in welke gevallen een nadere controle noodzakelijk is en hoe er met (toekomstige) verblijfplaatsen omgegaan dient te worden, zie ook paragraaf 6.2. Om zicht te houden op de aanwezigheid van de das in het gebied wordt op structurele basis het gebied gemonitord (zie ook par. 6.2).

2.5.7 Levendbarende hagedis - monitoring

Het is niet uitgesloten dat de levendbarende hagedis zich in de toekomst in het plangebied vestigt. Gezien de voorgestane ontwikkeling, wordt een negatief effect op het leefgebied van de soort ter plaatse niet verwacht. Bij het vestigen van de soort dient echter wel rekening met individuen van de soort gehouden te worden. Om zich te

houden op het voorkomen van de levendbarende hagedis, dient deze soort in het monitoringsplan meegenomen te worden.

2.5.8 Aanbeveling bosmier – opnemen in beheerplan en monitoringsplan

Hoewel bosmieren met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming in 2017 niet meer wettelijk beschermd zijn, is het, met het oog op de toekomstige inrichting, waardevol om de bestaande bosmierennesten binnen het plangebied te behouden. Bosmieren vervullen een belangrijke rol in het bos doordat ze de bodem van zuurstof voorzien met de diverse gangenstelsels die gegraven worden. Hiernaast vormen ze een belangrijke voedselbron voor diverse vogelsoorten in het bos, zoals spechten, welke met het hakken van holten in bomen op termijn ook weer waardevol zijn voor het vestigen van bijvoorbeeld vleermuizen. Bovendien vangen bosmieren ook veel andere insecten, zoals bladluizen, zodat daarvan de aantallen niet tot overlast gaan zorgen. Het wordt derhalve geadviseerd om ook de bosmier op te nemen in het beheerplan en het monitoringsplan.

2.5.9 Vervolgstappen soortenbescherming – beheerplan en monitoring

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt het plangebied in gebruik genomen als natuurbegraafplaats en wordt gecombineerd met deze functie het bosbiotoop opgewaarderd middels gericht beheer en bestaande akkerdelen ontwikkeld tot natuur. Door dat de werkzaamheden in het bosgebied verspreid over jaar plaatsvinden en continu zeer lokaal (graflocatie), treedt slechts een gering tijdelijk effect op het leefgebied van de aanwezige soorten op. Voor de kleine lokale en tijdelijke verstoring wordt bovendien de meest natuurvriendelijk plek in de rastervakken (8x3m) gekozen. Hierdoor wordt verwacht dat door middel van zorgvuldig handelen, werken onder ecologische begeleiding en op basis van een voorafgaande ecologische controle, negatieve effecten op de aanwezige soorten voorkomen kunnen worden.

Om te borgen hoe er met de aanwezige soorten omgegaan dient te worden in de exploitatiefase van de natuurbegraafplaats, dient een **beheerplan** opgesteld te worden, waarin deze maatregelen beschreven staan. Middels een structurele **monitoring** dient zicht gehouden te worden op de aanwezige (beschermd) natuurwaarden en dient eventueel het beheerplan bijgestuurd te worden. Initiatiefnemer van de ontwikkeling zet deze stappen in gang, waarbij de Natuurbegraafplaats Weerterland Brana gecertificeerd wordt. De branchevereniging Brana ziet toe op de naleving van de gestelde regels en verplichtingen ten aanzien van onder meer het beheerplan en de structurele monitoring.

2.5.10 Natuurbeheerplan en ecologisch werkprotocol

Met een natuurbeheerplan worden de handvatten geboden voor het uitvoeren van het juiste beheer waarmee het terrein (tijdens de gebruiksfase) duurzaam wordt getransformeerd naar het gewenste eindbeeld en waarmee de aanwezige natuurwaarden worden behouden en versterkt. Dit natuurbeheerplan is opgesteld ten behoeve van de Natuurbegraafplaats Weerterland.

Om negatieve effecten op beschermde soorten tijdens de gebruiksfase van de natuurbegraafplaats zoveel mogelijk te voorkomen is tevens een ecologisch werkprotocol opgesteld, zie bijlage 1 van het Natuurbeheerplan. In dit werkprotocol zijn maatregelen opgenomen die bij de uitvoering van de werkzaamheden in acht genomen dienen te worden. Overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) wordt op deze wijze voorkomen.

De branchevereniging Brana ziet toe op de naleving van de gestelde regels en verplichtingen ten aanzien van onder meer het beheerplan en de structurele monitoring.

2.6 Bodem en water

Ter plaatse van het plangebied is sprake van zandgrond. Deze grond wordt als volgt gekenmerkt: haarpodzolgronden (Hd21). Deze bodemsoort bestaat uit schraal, kalkloos en leemarm grof dekzand, grof oud rivierzand of fluvioglaciaal zand.

Doorgaans zijn dit van nature voedselarme (oligotrofe) tot matig voedselarme (mesotrofe) gronden, met een lage gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG). Uit algemeen toegankelijke gegevens blijkt dat bij een

grondwateronderzoek in de nabijheid is geconstateerd dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand ruim 2 meter onder maaiveld ligt (website Grondwatertools en bijlage B2: Watertoets). Een relatief droge ondergrond (lage GHG) leidt ertoe dat overledenen in elk geval niet in het grondwater worden gelegd. Dit zorgt ervoor dat de ondergrond geschikt is voor natuurbegraven. De kist of het omhulsel moet zich volgens de voorwaarden 30 centimeter boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand begeven. Aangezien de GHG ruim 2 meter bedraagt en de kist of het omhulsel op minimaal 1,75 meter diepte moet worden begraven, wordt voldaan aan deze voorwaarde.

2.6.1 Bodemonderzoek

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek bodem wordt in de grond van het plangebied aan de Herenvennenweg te Altweeterheide géén verontreiniging met chemische stoffen verwacht. In het grondwater worden (behalve de regionaal verhoogde gehalten) geen chemische verontreinigingen verwacht. Het uitvoeren van een verkennend onderzoek naar de chemische kwaliteit van de grond en/of het grondwater (conform NEN 5740) wordt voor het toekomstige gebruik voor maatschappelijke doeleinden (natuurbegraafplaats en uitvaartcentrum) niet nodig geacht.

Ter plaatse van de voormalige (asbesthoudende) bebouwing is een verontreiniging met asbest aangetroffen. Deze verontreiniging wordt gesaneerd.

2.6.2 Omgang met hemelwater

Verhard oppervlak

In dit stadium zijn de volgende aspecten ten aanzien van de inrichting van het terrein bekend:

- Paden en de parkeerplaats worden onverhard uitgevoerd.
- Ter hoogte van de entree van de begraafplaats wordt een gebouw geplaatst. De grootte van dit gebouw bedraagt 250 m² en verharding om het gebouw van 500 m².

Berging

Het verhard oppervlak voor deze watertoets is vastgesteld op 750 m². Op basis van de wetgeving van Waterschap Limburg dient per m² verhard oppervlak een neerslaghoeveelheid van 100 mm geborgen te worden. Dit houdt in dat op het terrein een bergingsvoorziening van 75 m³ gerealiseerd dient te worden (zie bijlage 7 Watertoets).

Leegloop

De leegloop van de bergingsvoorziening geschiedt bij voorkeur door middel van infiltratie. Gezien de zanderige ondergrond van het terrein wordt verwacht dat infiltratie goed mogelijk is, hetgeen aansluit op het uitgangspunt dat de berging van hemelwater volledig op eigen terrein gebeurt.

2.7 Landschap

Voor voorliggend initiatief is ook het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Weert van toepassing, dat is opgesteld naar aanleiding van de provinciale beleidsregel 'Limburgs Kwaliteitsmenu' (LKM). Het LKM is opgebouwd uit 10 modules die de gemeente Weert in het GKW heeft overgenomen. Daarnaast heeft de gemeente zelf nog enkele modules toegevoegd. Eén van de modules uit het GKW is de module 'Overige (gebouwde) functies'. De module is van toepassing in de op de kwaliteitskaart als 'te behouden' en 'te versterken' gebieden. Het plangebied ligt in een 'te behouden' gebied (afbeelding 7).

Voor commerciële voorzieningen die vallen in de module 'Overige (gebouwde) functies' geldt een kwaliteitsbeleid. Er wordt voorzien in maatwerk, waarbij een kwalitatieve benadering uitgangspunt is. De kwaliteit van de ontwikkeling dient objectief beoordeeld te worden. Uit de ruimtelijke afweging moet blijken of vestiging buiten de contour aanvaardbaar is. Zo ja, dan dient de ontwikkeling, naast een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing ter plaatse, per saldo bij te dragen aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij is een kwaliteitsbijdrage verplicht. De hoogte van de kwaliteitsbijdrage is maatwerk, waarbij de

gevolgen van de nieuwe bestemming voor de kwaliteit ter plekke en de omgeving moeten worden meegenomen, evenals de waardeverandering door de bestemmingswijziging.

Afbeelding 7 Uitsnede kwaliteitskaart Gemeentelijk kwaliteitsmenu met ligging plangebied in rood.

2.8 Verkeer

De natuurbegraafplaats heeft een centrale in- en uitgang die aansluit op het recreatieve netwerk van Grenspark Kempen-Broek. Zo wordt voorkomen dat recreanten, zonder dat ze dat willen, ineens op een natuurbegraafplaats staan. De centrale ingang maakt bezoekers bewust van het betreden van de natuurbegraafplaats. Zo wordt ongewenst gebruik voorkomen en wordt de rust gecreëerd die past bij een laatste rustplaats.

De entree en het parkeren zijn voorzien ter plaatse van het weiland nabij de pijl zoals aangegeven in afbeelding 8. De parkeergelegenheden en ontsluiting naar de Heihuisweg worden onverhard uitgevoerd zodat hemelwater ter plaatse in de bodem kan infiltreren.

Afbeelding 8 Entree en parkeren (bron luchtfoto: ESRI).

Het parkeren en de verkeersgeneratie worden bij een natuurbegraafplaats met name bepaald door de bezoekers bij een plechtigheid/begrafenis. Om een realistische inschatting te maken van de parkeervraag is gekozen om de meest actuele CROW-kencijfers te hanteren. Het parkeerterrein is vrij toegankelijk en is voorzien op het terrein van de natuurbegraafplaats. Hierdoor valt niet te verwachten dat hier geparkeerd wordt indien men niet specifiek komt voor de natuurbegraafplaats. Gezien de afstand valt evenmin te verwachten dat hier geparkeerd wordt door mensen die voor het op circa 1 kilometer afstand gelegen dagstrand. Per plechtigheid wordt (voor een locatie in het buitengebied en dus ook voor deze locatie) door het CROW aanbevolen 26,6 tot 36,6 parkeerplaatsen te realiseren. In dit kencijfer is ook rekening gehouden met het parkeren van werknemers. Aangenomen wordt dat vrijwel alle bezoekers en werknemers met de auto naar deze locatie komen. Een enkeling komt mogelijk met de fiets. Voor het berekenen van de parkeerbehoefte is uitgegaan van 36 parkeerplaats per plechtigheid.

De initiatiefnemer gaat uit van maximaal 50 plechtigheden per jaar, wat inhoudt dat er gemiddeld genomen maximaal één keer per week een plechtigheid zal zijn.

Binnen het plangebied worden in totaal 36 parkeerplaatsen voorzien waarmee wordt voldaan aan de vigerende parkeernormen. De parkeergelegenheid wordt gerealiseerd ter hoogte van de entree van de natuurbegraafplaats, op het huidige weiland. Tevens zijn de parkeerplaatsen onverhard.

2.9 Duurzaamheid

Duurzaamheid kan in het kader van de natuurbegraafplaats op twee manieren opgevat worden. Allereerst is het plangebied momenteel duurzaam beschermd middels de huidige bestemming in het bestemmingsplan, de aanduiding in het provinciaal omgevingsplan (natuur- en landschapszones) en de Wet natuurbescherming. Doordat toekomstig beheer zeer doordacht conform het opgestelde natuurbeheerplan, het ecologisch werkprotocol en op kleine schaal plaatsvindt, versterkt de functie van natuurbegraafplaats juist deze duurzame bescherming van het gebied.

Wat betreft duurzame bouwmethoden en het duurzame gebruik van de begraafplaats, wordt beoogd om de bebouwing van het terrein gasloos uit te voeren. Graafwerkzaamheden vinden plaats middels elektrisch graafmateriaal. Kansen zitten verder in circulaire bouwmaterialen, groene daken, zonnepanelen en regenwateropvang voor gebruik van toiletten. Een en ander is ook beschreven in het opgestelde ecologisch werkprotocol voor dit gebied. Hoofdstuk 3 gaat verder in op het beheer van de natuurbegraafplaats en de inzet van duurzaam materieel en materialen.

2.10 Samenvatting

In deze paragraaf wordt nogmaals samengevat welke vereisten gesteld zijn vanuit het huidige beleid en de doelstelling van de natuurbegraafplaats. Deze vereisten zijn overzichtelijk opgenomen in tabel 1.

Tabel 1 Vereisten vanuit natuurontwikkeling en beleid voor het ontwerp van de natuurbegraafplaats.

Onderdeel	Vereiste of richtlijn voor ontwerp
Bestemmingsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Bestemmingsplanwijziging is nodig. Geen restrictie voor ontwerp. - In het kader van archeologie dient de verstoringsoppervlakte van bouwwerken kleiner dan 2.500 m² te zijn. - Ter plaatse van de bestemming 'WaardeEcologie' mogen geen gebouwen worden gebouwd.
Beleid begraafplaatsen	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwerp dient te voorzien in 250 graven per hectare. In totaal 2.933 graven (inclusief urnen, waarbij 4 urnen gelijk is aan 1 graf). - 50 plechtigheden per jaar. - Ontwerp is voorzien in een padenstructuur. Waardevolle bomen en biotopen worden hierbij ontzien of juist versterkt. - Ontwerp dient te voorzien in een ontvangstruimte. Deze moet landschappelijk worden ingepast.
Natuur – gebieden	<ul style="list-style-type: none"> - Natura 2000: Geen negatieve effecten. - GNN: Onderbouwing natuurontwikkeling en beheer, zie onderaan deze tabel. - Bomen en houtopstanden: Geen boomkap voorzien.
Natuur – soorten	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen beheerplan, ecologisch werkprotocol en monitoringsplan
Bodem en water	<ul style="list-style-type: none"> - De asbestverontreiniging wordt nog gesaneerd. - Er dient een bergingsvoorziening van 75m³ gerealiseerd te worden.
Landschap	<ul style="list-style-type: none"> - Ruimte voor kwaliteitsverbetering ter compensatie van te realiseren bebouwing.
Verkeer	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwerp dient te voorzien in geschikte aanrijroutes en voldoende parkeerplaatsen (36 parkeerplaatsen).
Duurzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> - Uitgangspunt is een zo klein mogelijke impact op de natuurwaarden. - Kansen voor duurzame manier van bouw en gebruik ontvangstgebouw.
Natuurontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - Ten grondslag aan het gehele ontwerp moet een onderbouwing liggen voor de ontwikkeling van het gebied en het toekomstig beheer hiervan.

3 ONTWERP

In dit hoofdstuk wordt de vertaalslag gemaakt van de beleidskaders, zoals beschreven in voorgaand hoofdstuk, naar het ontwerp van de natuurbegraafplaats aan de Herenvennenweg te Weert.

3.1 Natuurontwikkeling

In voorgaand hoofdstuk zijn diverse vereisten en richtlijnen beschreven, die vanuit het huidige beleid en wetgeving gesteld worden aan het ontwerp van de natuurbegraafplaats. Een van de belangrijkste pijlers van het ontwerp is echter de beoogde natuurontwikkeling van het gebied.

Naast dat het gebied in gebruik wordt genomen als natuurbegraafplaats, is binnen het plangebied ook een ontwikkeling van het huidige droge productiebos voorzien naar een gevarieerd natuurbos. De volgende paragrafen gaan hier verder op in.

3.1.1 Hoofdlijn natuurontwikkeling

In de huidige situatie betreft het plangebied een groot bosgebied, met daarnaast twee weilanden. Het bosgebied bevat momenteel een redelijke diversiteit aan boomsoorten. Binnen het bos staan naaldbomen als grove den, fijnspar, douglasspar en lariks (circa 55%). Hiernaast is in ietwat mindere mate loofhout als inlandse eik en berk aanwezig (circa 45%). De ondergroei bestaat voor een groot deel uit de exoot Amerikaanse vogelkers. Verder zijn in mindere mate struweelvormers als vuilboom, hulst, braam en enkele taxussen aanwezig. Overige ondergroei is nauwelijks aanwezig op de bosbodem. De natuurontwikkeling beoogt in grote lijnen het aanbrengen van een groter aandeel loofhout en struwelen en een rijkere ondergroei. Amerikaanse vogelkers wordt verwijderd. Een dergelijke ontwikkeling heeft met name een positief effect op de soortenrijkdom in het bos, dit wil zeggen zowel plantensoorten als ook de hierdoor aangetrokken diersoorten. In de toekomstige situatie is de stimulatie van inheemse bomen als eik en beuk en struwelen van lijsterbes en vuilboom beoogd. Het uitgangspunt hierbij is dat niet gekapt wordt voor dergelijke ontwikkelingen.

Het weiland en akkerland worden tot op heden nog regelmatig bemest. Met de ontwikkeling van de natuurbegraafplaats wordt op een van de weilanden voorzien in een ontvangstgebouw en parkeerplaatsen, maar dit perceel wordt ook voor een groot deel bij het bos betrokken. De overgang van weiland naar bos gaat minder abrupt zijn dan nu het geval is. Met de aanplant van inheemse struweelvormers aan de rand van de bosschape en een bloemrijke kruidenlaag, wordt een geleidelijke overgang gecreëerd van korte vegetaties naar de bosbiotoop. Ook de inrichting van de directe omgeving van het ontvangstgebouw en de parkeerplaats wordt groen ingericht.

3.1.2 Doelstelling natuurontwikkeling en inrichting

In de huidige situatie is het plangebied grotendeels aangeduid als goudgroene natuurzone, met het natuurbeheertype N16.03 Droog bos met productie. Dit beheertype bestaat uit verschillende, veelal van oorsprong aangeplante, bosopstanden van den, (winter)eik, beuk, douglas, lariks of fijnspar. De voedselarme delen worden grotendeels gedomineerd door den, eik en beuk, op de wat rijkere bodems is er een hogere groei van beuk, douglas, lariks en spar, met betere mengingsmogelijkheden. Dit bostype is de productievariant van het bostype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos (www.bij12.nl). Verder is het plangebied ook door de provincie Limburg aangeduid als Naaldbos zonder bijzondere natuurwaarden.

Droog bos met productie is het omvangrijkste bostype en combineert een redelijk tot goede groei met een ruime variatie aan en mengingsmogelijkheden van loof- en naaldboomsoorten. Spontane ontwikkelingen leiden vaak naar een dichter, vrij eenvormig bos met natuurlijke verjonging van beperkte samenstelling en matige productiepotentie. De bedekking, samenstelling en doorgroeiperspectieven van loofbomen, struiken en struwelen

worden sterk beperkt door de mate waarin herbivoren aanwezig zijn (o.a. ree). Vaak is menselijk beheer, zoals kap, begrazingsbeheer en inbreng van strooiselverrijkende soorten nodig om dynamiek, variatie en vestigingsmilieus te bevorderen. Met aanvullende bosverjongingsactiviteiten met lokaal gewenste inheemse boom- en struiksoorten wordt een nieuwe gewenste bosgeneratie van voldoende ecologische kwaliteit gerealiseerd (www.bij12.nl).

Voor de beoogde natuurontwikkeling is de doelstelling om naar verloop van tijd het plangebied om te vormen naar het natuurbeheertype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos. Dit is een logische stap vanuit het huidige uitgangspunt als Droog bos met productie.

Hoewel Dennen-, eiken-, of beukenbos algemeen voorkomt, ontbreekt vaak een hoge diversiteit aan flora en fauna. Oorzaken betreffen een geringe structuurrijkdom in voormalige productiebossen, de jonge leeftijd en gevolgen van verzuring en vermisting. Dennen-, eiken- en beukenbos kan zowel combinaties van boomsoorten bevatten als een sterke dominantie van één soort. Door het zure en voedselarme karakter is er bij ongestoorde ontwikkeling sprake van ophoping van strooisel wat zich met name voordoet bij bossen zonder leem in de ondergrond en bij sterke dominantie van eiken en beuken, die zuur strooisel produceren. Hierdoor is bodemvegetatie vaak beperkt aanwezig. Aanwezigheid van soorten met rijker en makkelijker afbreekbaar strooisel, zoals linde, zorgt voor een milde humus en daardoor een beter ontwikkelde bodemvegetatie. Het kronendak van een dennen-, eiken- en beukenbos is minder gesloten en er is meer variatie tussen lichte en donkere delen. Op open plekken ontwikkelen zich vaak braamstruwelen en vestigen zich struiken als lijsterbes en vuilboom. In late stadia kan hulst dominant aanwezig zijn. Bij begrazing zijn ook grazige heidevegetaties aanwezig. Vaak is menselijk beheer nodig om gevarieerde bossen te verkrijgen. Structuurrijke bossen met enige buffering in de bodem, bossen met een hoge luchtvochtigheid en bossen met oude bomen kennen vaak een hogere biodiversiteit (www.bij12.nl).

Een dergelijke doelstelling voor de natuurontwikkeling van het plangebied leidt dus tot een toename van de natuurwaarde van het bosgebied. Doordat voor een dergelijke ingreep menselijk beheer noodzakelijk is, biedt het gebruik en beheer van de natuurbegraving een geschikte nevenfunctie van het plangebied.

Met het bij het bosgebied betrekken van de naastgelegen weidepercelen, leidt de ontwikkeling bovendien tot een toename aan aaneengesloten bosbiotoop.

Met het initiatief van natuurbegraven komt er voor het gebied een gecertificeerd bos-/natuurbeheer dat gemonitord wordt door Brana. Ook komt er meer budget beschikbaar dan gebruikelijk is. Omvorming van naaldhout naar (meer) loofhout is al jarenlang provinciaal beleid, wat met dit initiatief sneller gaat. Ingestoken wordt op behoud en versterken van natuurwaarde. Versnelling van de omvorming is wel een klein positief effect. Inmiddels kan ook de toename aan natuur met de aangekochte delen aangedragen worden als meerwaarde.

3.1.3 Doelstelling beheersmaatregelen

Ten behoeve van de omvorming van het bosgebied tot het beheertype Dennen-, eiken- en beukenbos zijn beheersmaatregelen nodig. Deze beheersmaatregelen vinden parallel plaats aan het gebruik van het plangebied als natuurbegraving. Het uitgangspunt voor de beginsituatie hierbij is dan ook om zo min mogelijk ingrepen aan het bos uit te voeren. Om deze reden wordt een noodzakelijk ontvangstgebouw en parkeergelegenheid gerealiseerd buiten het huidig bestaande bosgebied. De aanwezige padenstructuur is zo gesitueerd dat deze laveert tussen de aanwezige bomen, zodat bomenkap niet noodzakelijk is. Doordat de padenstructuur onverhard blijft, is dit ook niet meer dan een gebruikelijk pad door het bos.

De daadwerkelijke omvorming naar het nieuwe beheertype van het bos vindt plaats middels het beheer van de natuurbegraving over meerdere jaren. De beschikbare begravingen zijn dermate gesitueerd dat er ruimte wordt geboden om te zoeken naar begravingen met het minste effect op de aanwezige bosbiotoop. Daar waar de bosbiotoop een zogenaamde kwaliteitsimpuls kan gebruiken, middels de aanplant van nieuwe bomen of struiken, wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om na een begraving nieuw materiaal aan te planten.

Het betreft in dit geval soorten die bijdragen aan de gewenste ontwikkeling van het bos, dus met name loofbomen en struwelen. Op deze manier wordt zonder grootschalige werkzaamheden in het bos uit te voeren, beetje bij beetje en in samenloop met het gebruik als begraafplaats, het bos omgevormd naar het natuurbeheertype Dennen-, eiken- en beukenbos.

In paragraaf 3.3 wordt dieper ingegaan op het beheer van het gebied. In de volgende paragraaf wordt eerst het ontwerp van de inrichting van de natuurbegraafplaats toegelicht.

3.2 Ontwerp Natuurbegraafplaats Weerterland

In deze paragraaf wordt ingegaan op het ontwerp voor Natuurbegraafplaats Weerterland. Hierbij wordt het ontwerp toegelicht aan de hand van ontwerptekeningen en wordt een cijfermatige samenvatting gegeven van diverse elementen binnen het plangebied.

3.2.1 Ontwerp Natuurbegraafplaats Weerterland

In afbeelding 9 is de voorgestane inrichting weergegeven van het plangebied bij aanvang van het gebruik als natuurbegraafplaats. Een groter formaat van de ontwerptekening is bijgevoegd in het separate document Verbeelding Natuurbegraafplaats Weerterland.

Afbeelding 9 Ontwikkelvoorstel Natuurbegraafplaats Weerterland.

3.2.2 Ontwerponderbouwing

Het uitgangspunt voor het ontwerp van de natuurbegraafplaats is om geen bomen te kappen ten behoeve van de ontwikkeling van paden, bebouwing alsmede de graven zelf. Met deze gedachte is de natuurbegraafplaats ook ontworpen. Een nieuw te bouwen ontvangstgebouw en bijbehorende parkeerplaats zijn gesitueerd ter plaatse van het huidige weiland, zodat voor deze ontwikkeling geen natuurwaarde (bosbiotoop) verloren gaat. Om verder de verstoring van de naastgelegen bosbiotoop te voorkomen, is de bebouwing ook in de uiterste hoek van het perceel geplaatst.

Het overige deel van het plangebied is reeds aanwezig bosgebied of wordt, zoals geldt voor de overige weilanddelen van het plangebied, aangeplant als bos. De omzorging van de natuurbegraafplaats wordt aangesterkt middels de aanplant van divers struweel. Hiermee is de huidige omheining van het gebied niet meer noodzakelijk en wordt dus tevens verwijderd.

Binnen het bosgebied wordt gebruik gemaakt van de bestaande padenstructuur, zodat begraafplaatsen toegankelijk zijn. Daarnaast moet de bestaande padenstructuur op een aantal plekken worden uitgebreid. Deze padenstructuur is echter zo gekozen, dat hiervoor geen bomen gekapt hoeven te worden. Hiertoe is de padenstructuur in het bosgebied uitgezet met lint en vervolgens ingemeten. Door het pad te laten laveren tussen de aanwezige bomen kan onnodige bomenkap dus voorkomen worden. Het blijft wel noodzakelijk wat lagere vegetatie, met name Amerikaanse vogelkers, te verwijderen. Andere ingrepen in het bos dan het vrij maken van een padenstructuur is niet voorzien bij de aanvang van de ingebruikname van de natuurbegraafplaats. De padenstructuur is zo minimaal mogelijk gehouden, zodat enkel een hoofdpad aanwezig is. Overige paden van en naar individuele begraafplaatsen worden niet aangelegd. Hiermee wordt voorkomen dat het gehele bos betreden wordt door mensen, maar dat het overgrote deel van de begraafplaats juist ruimte biedt voor natuurlijke ontwikkeling.

Vanzelfsprekend sluit het begraafbeleid aan bij de beoogde natuurontwikkeling binnen het plangebied. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een raster dat over het gehele plangebied is gelegd. Dit raster is gevormd met 'blokken' van 24 m² groot, metend circa 8 bij 3 meter. Binnen elk blok is ruimte voor één begraafplaats van 1 bij 2 meter. Voor de urnbegravingen wordt een blok van 12 m² gehanteerd. De ruimere opzet van het blok geeft vervolgens de ruimte om de exacte ligging van het graf te bepalen aan de hand van de aanwezige natuurwaarden, zoals de aanwezigheid van bomen (en boomwortels) of bijvoorbeeld een mierennest. Ieder grafrecht heeft 24 m² ter beschikking. De grafdelver heeft de vrijheid om te graven waar geen aantasting te verwachten is. Verder worden alleen locaties beschikbaar gesteld die geschikt zijn met betrekking tot de directe omgeving. Met andere woorden in een hoek waar geen vrije ruimte is wordt geen grafrecht aangeboden. Dit wordt gemonitord, in de tijd. Daarnaast wordt geregeld dat een minimale afstand van 3 meter tot de stam aangehouden wordt ter bescherming van de wortels van de bomen.

Wanneer blijkt dat een geheel blok tijdelijk of permanent kwetsbare natuurwaarden bevat, worden deze blokken niet gebruikt als begraaflocatie. Het raster van blokken van 24 m² biedt daarom ook meer blokken dan het maximaal aantal begraafplaatsen dat voorzien is binnen de begraafplaats. Een schematische weergave van de systematiek van de begraafplaats is opgenomen in afbeelding 10.

Tot slot is er in het ontwerp en wordt er ook bij de ingebruikname van de begraafplaats rekening gehouden met aanwezige of mogelijk in de toekomst zich vestigende (beschermd) planten- en diersoorten. Dergelijke natuurwaarden worden zorgvuldig beschermd, mede doordat deze ook bijdragen aan de uitstraling en het karakter van de natuurbegraafplaats.

Afbeelding 10 Detail graflocaties in bestaand bos.

3.3 Beheer

Momenteel is het gehele bos aangeduid als het natuurdoeltype Droog bos met productie. Met de ingebruikname van de natuurbegraafplaats wordt dit bostype geleidelijk omgevormd tot het natuurdoeltype Denner-, eiken- en beukenbos. Deze omvorming vindt kleinschalig en beetje bij beetje plaats, enkel op momenten dat er werkzaamheden in het bos plaatsvinden ten behoeve van een begrafenis. In principe vindt er geen kap plaats binnen de natuurbegraafplaats, tenzij noodzakelijk voor de beoogde natuurontwikkeling (met in achtneming van voorwaarden uit Wnb beleid). Hiernaast wordt aanwezige Amerikaanse vogelkers verwijderd uit het bosgebied. Enkel middels deze werkzaamheden vindt omvorming van het bos plaats. Daar waar vegetatie verwijderd wordt, biedt het de mogelijkheid om nieuw assortiment aan te planten ten behoeve van de omvorming. Nieuw assortiment bestaat uit inheems materiaal, bevorderlijk voor het na te streven natuurdoeltype, zoals linde, haagbeuk, lijsterbes, krent, veldesdoorn en hulst.

Dergelijk plantmateriaal wordt ook gebruikt bij de versteviging van de bosrand. Daar waar het terrein direct grenst aan de openbare weg wordt een randzone gehanteerd van 5 meter breed, waar dichte beplanting voorkomt dat de begraafplaats betreden wordt. Daar waar het terrein niet grenst aan de openbare weg wordt een randzone van 1 meter breed gehanteerd. De dichte bosrand maakt de huidige omheining overbodig; deze wordt verwijderd. Een impressie van de bosrand is weergegeven in afbeelding 11.

Middels dit kleinschalige en geleidelijke beheer wordt over de totale doorlooptijd van de natuurbegraafplaats van ruim 68 jaar een omvorming gerealiseerd van het aanwezige productiebos naar een ecologisch diverser bosbiotoop. De toenemende diversiteit van de beplanting binnen het bosgebied en met name ook de structuurverrijking als gevolg van de aanplant van struweel, heeft een positieve invloed op de functie van het bosgebied voor diersoorten. Dankzij meer beschutting is het gebied aantrekkelijker voor soorten als ree en das en een toename aan nestbiotoop is gunstig voor diverse vogelsoorten.

Bij het graven van een graf wordt gebruik gemaakt van een kleine elektrisch aangedreven graafmachine, welke aanzienlijk lichter en compacter is dan conventionele machines, die bij regulier natuur- en bosbeheer worden ingezet. De route naar het graf wordt zorgvuldig uitgekozen, zodat geen kwetsbare natuurwaarden vernield worden. Buiten de paden worden rijplaten gebruikt om verdichting van de bodem te voorkomen. Uiteraard worden bestaande graven eveneens ontzien. Doordat het een elektrisch aangedreven graafmachine betreft, wordt ook geluidsverstoring van de omgeving tot een minimum beperkt.

VERSTERKEN RANDZONE

Afbeelding 11 Impressie van het versterken van de bosrandzone met beoogd plantassortiment.

4 CIJFERS EN COMPENSATIE

In het voorgaande hoofdstuk is uiteengezet hoe het ontwerp tot stand gekomen is en hoe middels beheer het bos wordt omgevormd naar een Dennen-, eiken- en beukenbostype. Er is onderbouwd op welke manier de beoogde ontwikkeling en het gebruik van het gebied als natuurbegraafplaats bijdraagt aan het verhogen van de ecologische kwaliteit van het bosgebied.

In dit hoofdstuk worden belangrijke aantallen en oppervlakten overzichtelijk weergegeven. Tevens wordt ingegaan op het treffen van compensatie voor de verstoring die optreedt in het bosgebied als gevolg van de ingebruikname van de natuurbegraafplaats.

Uitgangspunten plangebied

Onderdeel	Aantal/oppervlakte
Oppervlakte plangebied totaal	117.315 m ²
Huidig oppervlak bosbiotoop (goudgroen)	85.482 m ²
Huidig oppervlak weiland (bronsgroen)	5.667 m ²
Huidig oppervlak weiland overig	26.166 m ²

Beoogde natuurontwikkeling en ruimtebeslag ontwerp

Onderdeel	Aantal/oppervlakte
Oppervlakte plangebied totaal	117.315 m ²
Toekomstig oppervlak bos- en heidebiotoop	115.115 m ²
Ruimtebeslag ontvangstgebouw en parkeerplaatsen	2.200 m ²

Als gevolg van de ingebruikname van de natuurbegraafplaats neemt het areaal bos- en heidebiotoop dus toe met 29.633 m², toe te voegen als goudgroene natuur.

Invulling natuurbegraafplaats en ruimtebeslag

Onderdeel	Aantal/oppervlakte
Beoogd aantal begraafplaatsen totaal	2.933 graven, waarbij 4 urnen gelijk staat aan 1 graf
Netto ruimtebeslag begraafplaatsen (2 m ²) in bosgebied	6.840 m ²
Ontvangstgedeelte (terrein, gebouw, parkeren) (t.p.v. weiland)	2.200 m ²

4.1 Invloed op Goudgroene Natuurzone

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het mogelijk is om binnen de huidige begrenzing van het plangebied te voorzien in voldoende compensatiegronden voor het te verstoren bosoppervlak (te verliezen (tijdelijk): 6.840 m² en toename: 29.633 m²).

Bij de natuurbegraafplaats Weerterland gaat het in principe om een cumulatieve kleinschalige ingreep gedurende enkele decennia (50 – 60 jaar) waarbij jaarlijks graven worden aangelegd binnen een oppervlakte van 11,73 ha bosbiotoop.

Volgens de toelichting op het instrument 'kleinschalige ingreep' in de Omgevingsverordening, moeten alternatieven in beeld worden gebracht en dient er voor de vereiste kwaliteitswinst meer te gebeuren dan nodig zou zijn op basis van de Beleidsregel natuurcompensatie. De kwaliteitswinst kan worden uitgedrukt in hectaren natuurcompensatie of omgerekend worden in geld op basis van het normbedrag per ha natuurcompensatie. Voor de gemeente Weert is dit normbedrag door GS vastgesteld op € 82.443,00 per ha. voor 2022.

Aantal graven per ha

Om nog te kunnen spreken van een natuurbegraafplaats is er een maximum gesteld aan het aantal graven per ha. Voor de natuurbegraafplaats Mookerheide is voor vergelijkbare omstandigheden uitgegaan van max 250 graven per ha voor bos over een periode van 40 – 60 jaar. Dit is gebaseerd op het rapport: Terug naar de natuur, Mogelijke effecten en juridische aspecten t.a.v. natuurbegraven, asverstrooien en urnbijzetting in natuurgebieden (Alterra, Wageningen 2009. J.G. de Molenaar; M.G. Mennen F.H. Kistenkas). Voor natuurbegraafplaats Weerterland wordt dezelfde dichtheid aangehouden van 250 graven/ha. Uitgaande van alleen graven buiten de kroonprojectie (op zo'n 3 meter afstand tot de stam) om beschadiging van wortels van bomen en struiken zoveel als mogelijk te voorkomen. Dit betekent bij 11,73 ha (totale plangebied) een aantal van 2933 graven.

Kleinschalige ingreep; Kwaliteitswinst.

Vanwege de ligging in het Natuurnetwerk Limburg moet compensatie plaatsvinden die moet worden betaald aan de provincie. Hierbij is sprake van 'normale' compensatie volgens Beleidsregel natuurcompensatie en van 'extra' compensatie, vanuit de Omgevingsverordening.

Volgens de toelichting op het instrument 'kleinschalige ingreep' in de Omgevingsverordening dient er voor de vereiste kwaliteitswinst dan ook meer te gebeuren dan nodig zou zijn op basis van de Beleidsregel natuurcompensatie.

Voor Natuurbegraafplaats Weerterland betekent dit:

Het aantal graven in goudgroen bedraagt 2137

Dat betekent een aantasting van 4274 m² (0,4274 ha).

De kwaliteitstoets bedraagt 66%.

Het te compenseren oppervlak bedraagt dan $0,427 \text{ ha} \times 1,66 = 0,7095 \text{ ha}$.

In geld uitgedrukt $0,7095 \text{ ha} \times € 82.443,-$ (normbedrag natuurcompensatie 2022) = € 58.493,-

€ 58.493,- : 2933 graven (totale aantal graven) = € 19,94 per graf.

De extra compensatie vanuit de Omgevingsverordening is door de provincie (analoog aan Mook) gesteld op € 104,90 per graf.

De extra compensatie bedraagt dan $(2137 \times € 104,90) € 224.171,-$

De 'normale' compensatie en de 'extra' compensatie vormen samen de genoemde kwaliteitswinst voor het Natuurnetwerk Limburg, zoals opgenomen in de Omgevingsverordening Limburg.

Bij elkaar opgeteld bedraagt de compensatie € 282.664,-

Stichting Natuurbegraven Weerterland heeft gekozen om de kwaliteitswinst van € 282.664,- af te dragen in 10 jaarlijkse termijnen aan de Provincie, te weten €28.266,40 per jaar. De provincie heeft dan de verplichting om deze financiële bijdrage binnen 10 jaar te investeren in het versterken van de Goudgroene natuurzone.

5 BEHEERPLAN EN MONITORINGSPLAN NATUURBEGRAAFPLAATS

Ter aanvulling op voorgaande paragrafen, wordt nogmaals aangehaald dat er voor de natuurbegraafplaats een beheerplan en een monitoringsplan wordt opgesteld (conform Brana-richtlijnen) om te borgen dat de beoogde begraafontwikkelingen geen (permanent) negatief effect hebben op de natuurontwikkeling die wordt beoogd binnen de natuurbegraafplaats en om te borgen dat de Wnb niet wordt overtreden bij de realisatie en exploitatie van de natuurbegraafplaats.

6 STICHTING BEHEER NATUURBEGRAAFPLAATS WEERTERLAND

In aanvulling op de in voorgaande hoofdstukken beschreven ontwikkeling van de natuurbegraafplaats en het voorzien aan compensatie van verstoord bosgebied, wordt er bij de ingebruikname van de natuurbegraafplaats tevens een stichting opgericht voor het beheer van de begraafplaats. Per verkochte begraafplaats of urnbegraafplaats wordt er € 400,00 gedoneerd aan de stichting ten behoeve van het beheer en de natuurontwikkeling van de natuurbegraafplaats. Uitgaande van het maximaal te vergeven aantal begraafplaatsen, wordt over de gehele gebruiksduur van de natuurbegraafplaats een beheersbudget gegenereerd van circa 1,5 miljoen euro.

7 LITERATUUR

Haas, de, W. en E.A. de Vries, 2013. Natuurbegraafplaatsen in Nederland; Landelijke inventarisatie 2013. Wageningen, Alterra Wageningen UR (University & Research centre), Alterra-rapport 2470. 30 blz.; 1 fig.; 16 tab.; 17 ref.

Kragten, 2019. Stikstofdepositie onderzoek, Natuurbegraafplaats Herenvennenweg te Weert. Rapportnummer: 20191212-WEE101-RAP-STD-1.0. Kragten, 12 december 2019, Herten.

Kragten, 2022. Natuurbegraafplaats Herenvennenweg te Weert, Verkennend flora- en faunaonderzoek. Rapportnummer: WEE101-FF-DefV2. Kragten, 31 mei 2022, Herten.

Molenaar, J.G. de, M.G. Mennen & F.H. Kistenkas, 2009. Terug naar de natuur. Mogelijk effecten en juridische aspecten t.a.v. natuurbegraven, asverstrooien en urnbijzetting in natuurgebieden. Wageningen, Alterra, Alterra rapport 1789. 103 blz.; 6 fig.; 17 tab.; 42 ref.; 3 bijlagen.

Truijten, J., 2018. Memo Ontwikkeling tot natuurbegraafplaats. Bosgroep Zuid Nederland, 27 februari 2018.

Websites:

<https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default> - Natuurbeheerplan en Atlas Limburg

<https://www.grondwatertools.nl/metran/html/showloc.html?wellid=B57H0114&screenid=001> - Grondwatertools

<http://brana.nu/wat-is-natuurbegraven/feiten-en-cijfers-over-natuurbegraven-in-nederland/> - Brancheorganisatie natuurbegraven Brana.

www.bij12.nl – Bij12 Index Natuur en Landschap Natuurbeheertypen.

www.allecijfers.nl – Sterfecijfer Gemeente Weert.